

YERLİ SERMAYE YURTDIŐINA TAŐINIYOR

Aydınlık Gazetesi, 27 Temmuz 2020

Yıldırım Koç

Türkiye’de sermayenin yapısına ilişkin yeterli araştırma yok. Ülkemizde sermayedar sınıfın yapısının, niteliğinin ve eğilimlerinin objektif veri ve bilgilere dayanarak incelenmesi, Türkiye’nin geleceğine ilişkin programların belirlenmesi ve uygulanması açısından son derece önemli.

Örneğın, Kurtuluş Savaşı sırasında Osmanlı sermayesinin tavrını bilmeden, Kemalist Devrim’in niteliğine ilişkin iddialarda bulunanlar büyük yanlış yapmaktadır. Kurtuluş Savaşı yıllarında Osmanlı’da sermaye birikiminin çok büyük bölümü Ermeni, Rum ve Yahudi azınlıkların elindeydi ve bunlar da somut çıkarlarını, emperyalist güçlerle ortaklıkta buluyorlar ve ona göre hareket ediyorlardı. Bu nedenle de Kurtuluş Savaşı yıllarında işgalci Yunan ordusunu maddi ve manevi olarak desteklemişlerdi.

YERLİ SERMAYENİN YURTDIŞI YATIRIMLARI

Türkiye’de son yıllarda önem kazanan bir eğilim, yerli sermayenin yurtdışında yaptığı yatırımlardaki büyük artıştır.

Yerli sermayenin yurtdışı yatırımları ya hisse senedi veya borç senedi yoluyla olur, ya da doğrudan yatırımlarla.

T.C.Merkez Bankası verilerine göre, hisse senedi ve borç senedi yatırımları sınırlıdır. 2020 yılında yurt içinde yerleşik kişilerin yurt dışındaki hisse senetleri 529 milyon Dolar, borç senetleri 887 milyon Dolardı. İksinin toplamı 1,5 milyar Dolar ediyor.

T.C.Merkez Bankası verilerine göre, yerli sermayenin yurtdışındaki doğrudan yatırımlarında ise son yıllarda büyük bir artış söz konusu. Yurt içinde yerleşik kişilerin yurt dışındaki doğrudan yatırımları 2001 yılında **4,6 milyar Dolar** iken, 2019 yılında **41,9 milyar Dolara** yükselmiş. Yerli sermayenin 41,9 milyar Dolarlık yurt dışı yatırımının 4,4 milyar Dolarlık bölümü imalat sanayiinde, 37,0 milyar Dolarlık bölümü ise hizmetler sektörünün çeşitli alt sektörlerinde.

Aşağıdaki çizelgede, T.C.Merkez Bankası verilerine göre, yurt içinde yerleşik kişilerin yurt dışındaki doğrudan yatırımlarının miktarı verilmektedir.

Yıl	Doğrudan Yatırım Miktarı (milyon ABD Doları)
2001	4.581
2002	5.847
2003	6.138
2004	7.060
2005	8.315
2006	8.866
2007	12.210
2008	17.845
2009	19.923
2010	20.761
2011	23.897
2012	27.513
2013	29.918
2014	33.938
2015	27.671
2016	30.966

2017	37.570
2018	38.394
2019	41.934

TİCARET BAKANLIĞI VERİLERİ

Ticaret Bakanlığı'nın 2020 yılı Haziran ayında yayınlanan **Yurtdışı Yatırım Raporu-2020** de bu konuda veri sağlamaktadır.

Bu çalışmaya göre, Türkiye'de yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin yurtdışında gerçekleştirdikleri 2.098 yatırımın **31 Aralık 2019** itibarıyla sermaye pozisyonu 41,9 milyar ABD Dolarıdır. "Yatırımcı ile yurtdışı yatırım arasındaki borç ilişkisinin de dikkate alındığı net yatırım pozisyonuna göre Türkiye'de yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin yurtdışı yatırımlarının tutarı ise **49,3 milyar Dolardır.**" En fazla yatırımın bulunduğu üç ülke, Hollanda, Birleşik Krallık ve ABD'dir.

Bu yatırımların bir bölümü Türkiye'nin ihracatını ve turizm gelirlerini artırmaya katkıda bulunmaya yöneliktir. Bir bölümü ise kâr peşindeki sermayenin Türkiye gibi bir derdinin olmamasının sonucudur.

Bu konuların daha ayrıntılı olarak incelenmesinde büyük yarar vardır.